

Zaštićena prirodna baština

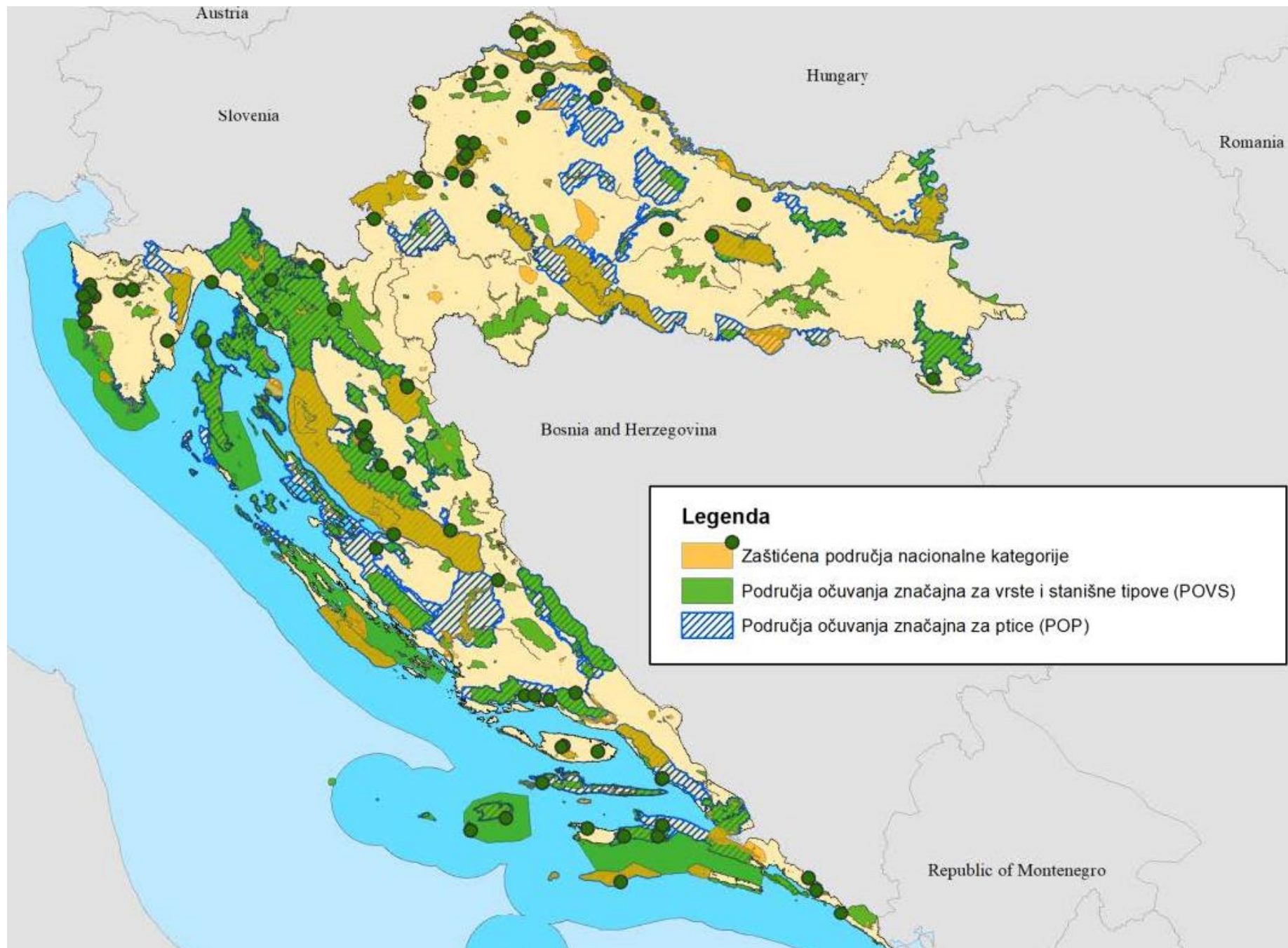

	Kategorija zaštite	Broj
1	strogi rezervat	2
2	nacionalni park	8
3	posebni rezervati	77
4	parkovi prirode	12
5	regionalni park	2
6	spomenik prirode	80
7	značajni krajobraz	82
8	park-šuma	27
9	spomenik parkovne arhitekture	119
	UKUPNO	409

Zakon o zaštiti prirode

9 kategorija zaštite

oko 12,5% površine RH
je zaštićeno područje

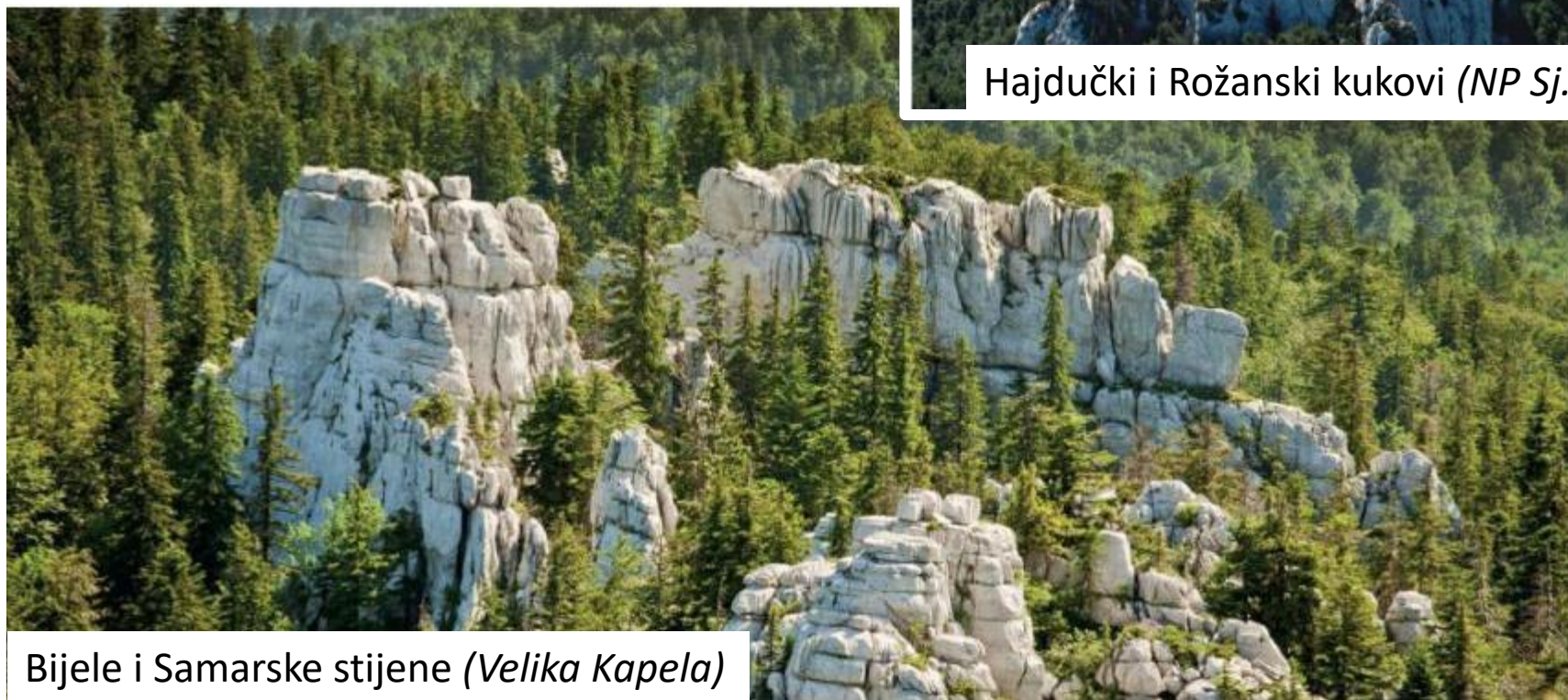
Prostorni raspored područja zaštićenih radi očuvanja prirode u RH (i mreža Natura 2000)

STROGI REZERVATI

- **najstrože zaštićena područja**
- ne smiju se obavljati nikakve djelatnosti (samo znanstvena istraživanja i izleti)
- 2 stroga rezervata:
- **Hajdučki i Rožanski kukovi** (*NP Sj. Velebit*)
- **Bijele i Samarske stijene** (*Velika Kapela*)

Hajdučki i Rožanski kukovi (*NP Sj. Velebit*)

Bijele i Samarske stijene (*Velika Kapela*)

NACIONALNI PARKOVI

- sačuvana ili neznatno izmijenjena priroda
- zabranjena je gospodarska aktivnost u nacionalnim parkovima (*npr. poljoprivreda*)

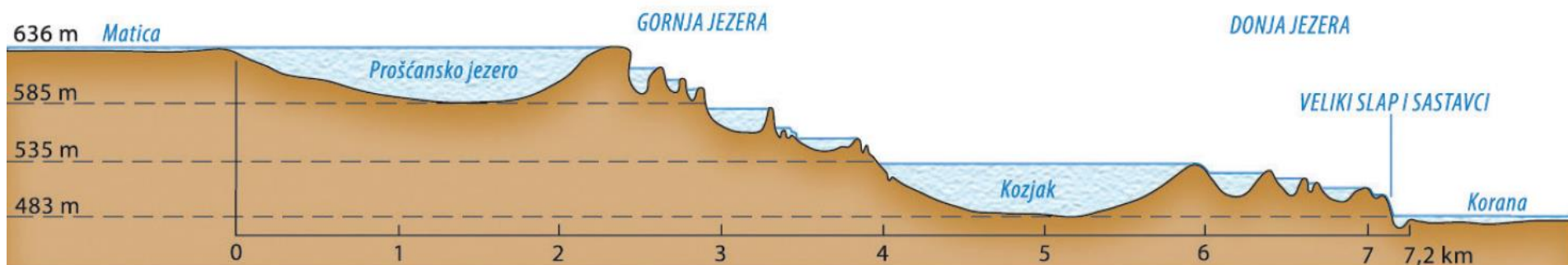
- **8 nacionalnih parkova:**

- **Plitvička jezera** (*najstariji – 1949.*)
- **Paklenica**
- **Risnjak**
- **Mljet**
- **Kornati**
- **Brijuni**
- **Krka**
- **Sjeverni Velebit** (*najmlađi – 1999.*)

NP PLITVIČKA JEZERA

- **najstariji** hrvatski nacionalni park - 1949.
- 1979. – zaštita UNESCO-a
- **16 jezera** u gornjem toku rijeke **Korane**
- najposjećeniji NP (preko 1 mil. posjetitelja godišnje)
- **Veliki slap** – najveći slap u Hrvatskoj

NP PAKLENICA

- naziv je dobila po **borovoj smoli** (**paklina**) koju je domaće stanovništvo prodavalo
- nacionalnim parkom proglašena 1949. godine
- obuhvaća kanjone **Velike** i **Male Paklenice** (potoci Velika i Mala Paklenica)
- **znamenitosti**: špilja Manita peć i stijena Anića kuk (slobodno penjanje), brojni krški oblici reljefa (*ponikve, špilje, jame, kamenice i škrape*) te bogata flora i fauna

Manita peć

NP RISNJAK

- proglašen NP – 1953.
- najvećim dijelom na istoimenoj planini u Gorskom kotaru
- naziv prema jedinoj divljoj mački naših prostora – risu
- **najveća koncentracija vegetacijskih vrijednosti**

NP MLJET

- proglašen NP – 1960.
- zapadna trećina istoimenog otoka i pripadajući akvatorij
- Veliko i Malo jezero
- **šumska vegetacija**

NP KORNATI

- proglašen NP – 1980.
- otočna skupina s **89 otoka** i pripadajući akvatorij
- nautički turizam

NP BRIJUNI

- proglašen NP – 1983.
- **otočna skupina** od **14 otoka** uz JZ obalu Istre
- safari park, antički ostaci

NP KRKA

- proglašen NP – 1985.
- **2/3 toka rijeke Krke**
- Visovačko jezero, **otok Visovac** s franjevačkim samostanom, **Roški slap** i **Skradinski buk**

NP SJEVERNI VELEBIT

- proglašen NP – 1999.
- najveća koncentracija vrijednih geomorfoloških objekata te biljnih i životinjskih vrsta
- velebitski botanički vrt
- **Lukina Jama**

POSEBNI REZERVATI

- predjeli u kojima je **izrazito naglašen jedan neizmijenjeni dio prirode** (npr. šuma, ptice, ribe...) i taj dio se ne smije mijenjati, uznemiravati ili gospodarski iskorištavati
- postoji **77 posebnih rezervata u RH** – Đurđevački pijesci, Crna mlaka, rijeka Jadro kod Solina, lunski maslinici, dio delte Neretve, Limski zaljev...

REGIONALNI PARK

- prirodno ili dijelom kultivirano područje s **krajobrazom tipičnim za to područje**
- **2 regionalna parka** u RH:
 - Moslavačka gora
 - riječni ekosustav Mure i Drave

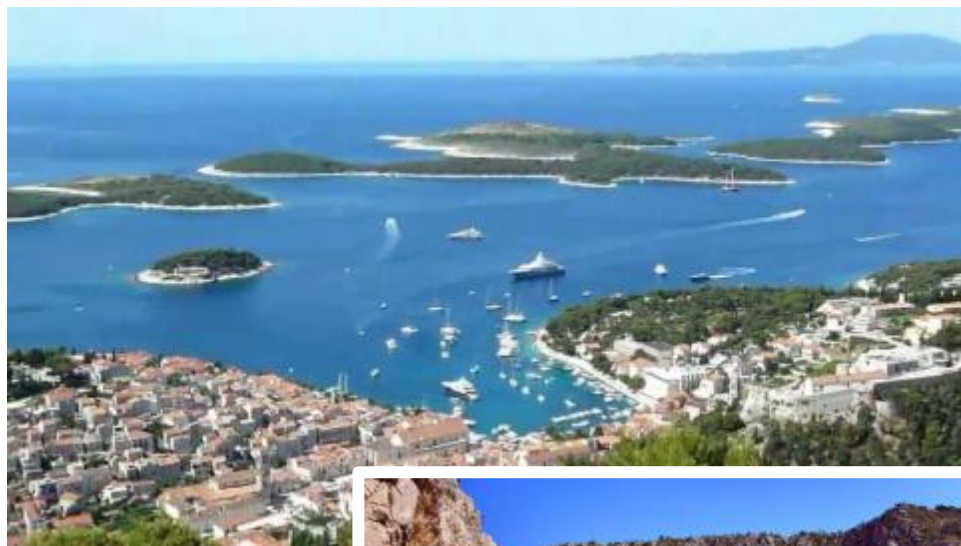
SPOMENIK PRIRODE

- **barem jedan dio prirode je neizmijenjen**
- od velike znanstvene i ekološke vrijednosti
- u RH ima **106 spomenika prirode** – Modro i Crveno jezero kod Imotskog, Cerovačke špilje, vrelo Cetine, Une i Gacke, Gupčeva lipa...

ZNAČAJNI KRAJOBRAZ

- prirodni ili kultivirani prostor velike krajobrazne vrijednosti i biološke raznolikosti ili kulturno-povijesne vrijednosti
- u RH je **85 značajnih krajobraza** – Pazinski ponor, Paklinski otoci kod Hvara, Kanjon Cetine, uvala Zavratnica kod Jablanca, Dubrava-Hanzine na Pagu...

PARK-ŠUMA

- može biti **prirodna** ili **sađena**, velike krajobrazne vrijednosti
- **namijenjena odmoru i rekreaciji**
- dopuštene djelatnosti samo vezane uz održavanje park-šume
- u RH je **36 park-šuma** – šuma Šijana i Busoler kod Pule, Marijan iznad Splita, šuma oko Trakošćana...

SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE

- umjetno oblikovan prostor koji ima estetsku, ekološku ili neku drugu vrijednost
- u RH su **122 spomenika parkovne arhitekture** – Maksimir, parkovi oko zagorskih dvoraca, park Kraljice Jelene u Zadru, Trsteno kod Dubrovnika...

MEĐUNARODNI OBLICI ZAŠTITE

– UNESCO-ov Popis svjetske prirodne baštine

- Plitvička jezera

– Popis svjetskih rezervata biosfere

- planina Velebit
- regionalni park Mura – Drava

– Međunarodno značajna močvarna područja

- Kopački rit
- Lonjsko polje
- Crna mlaka
- donji tok Neretve
- park prirode Vransko jezero

– Europska mreža geoparkova

- Park prirode Papuk

CRVENI POPIS

- **popis divljih vrsta raspoređenih prema stupnju ugroženosti**
- **3 kategorije:**
 1. izumrle vrste
 2. vrste pred izumiranjem
 3. vrste kojima ne prijete izumiranje
- **oko 3000 vrsta na popisu**
- neke od **zaštićenih životinja i biljaka**: vuk, ris, vidra, sredozemna medvjedica, bjeloglavi sup, roda, barska kornjača, blavor, velebitska degenija, hrvatska sibireja...
- neke od **hrvatskih pasmina**:
 - paška ovca
 - konj lipicanac
 - govedo buša
 - turopoljska svinja
 - zagorski puran
 - dalmatinski pas i hrvatski ovčar

